

RESULTATER OG ANBEFALINGER 02/2021

Er Norges «grønne» skifte bærekraftig? Opplevelser blant grupper med nedsatt funksjonsevne

Resultater fra en sommerstudie 2021

Av Jenny Glenton Prescott
14. oktober 2021

Formålet med studien

Gjennom intervjuer med ni representanter for grupper med nedsatt funksjonsevne har jeg diskutert hvordan Norges «grønne» skifte påvirker medlemmenes opplevelser og bruk av fysisk infrastruktur, med fokus på transportmidler- og tiltak. Formålet med studiet har vært å utforske hvordan Norges omstilling til lavutslippssamfunnet påvirker individer med nedsatt funksjonsevne.

Problemstillingen er relevant for omstilling til lavutslippssamfunnet av flere årsaker:

- Ved å inkludere stemmer til individer med funksjonsnedsettelse, bidrar man til økt kunnskap om denne gruppens behov og utfordringer.
- Denne kunnskapen vil kunne belyse svakheter og styrker ved lavutslippstiltak og i hvilken grad denne gruppen inkluderes i utformingen av slike tiltak.
- Denne kunnskapen vil kunne brukes til å skape lavutslippstiltak som kan brukes av en bredere gruppe individer og bidra til en mer bærekraftig omstilling.

Forskningsspørsmål

Jeg spør:

1. Hvordan påvirker Norges «grønne» energiomstilling individer med nedsatt funksjonsevne sin bruk og opplevelse av deres romlige omgivelser?
2. På hvilken måte blir deres perspektiver og behov inkludert i denne omstillingen?

Hvem har deltatt i studien?

Jenny Glenton Prescott fra sosialantropologisk institutt ved Universitet i Oslo har gjennomført studien. Professor Tanja Winther fra SUM ved Universitet i Oslo har vært prosjektleder og bistått med veiledning. Studien har tatt utgangspunkt i og er en del av forskningscenteret Include sitt arbeid knyttet til Norges energiomstilling og sosial sårbarhet.

Hva jeg har funnet ut?

Til tross for at Norge følger FNs bærekraftsmål som fremmer en sosialt inkluderende klimapolitikk, viser samtalerne i stor grad at klima- og miljøspørsmål oppleves å bli prioritert over sosial inklusjon.

Utforming av «grønne» tiltak blir blant annet beskrevet som å gå på bekostning av individer med funksjonsnedsettelse sin bevegelsesfrihet. Studien gir viktig innsikt inn i sosiale og fysiske barrierer knyttet til individer sin bruk og opplevelse av klimavennlige tiltak.

Tiltak rettet mot å redusere bilbruk, samt mangel på tilgang til «grønne» mobilitetstilbud blir trukket frem som spesielt problematisk blant informanter. Dette har sammenheng med hvordan personer med funksjonsnedsettelse ofte er fysisk og psykisk avhengige av privatbil i hverdagen. Når alternative «grønne» transportmidler i tillegg er utformet på en måte som er praktisk og/eller økonomisk utilgjengelig for enkelte, kan dette føre til redusert sosial og fysisk frihet hos flere.

Implikasjoner

De intervjuede representantene for individer med funksjonsnedsettelse argumenterer for økt politisk inklusjon og deltagelse av denne gruppen. I dag oppleves ofte slik deltagelse som mangelfull, enten ved at gruppene det er snakk om inkluderes for sent i prosessen eller at deres inkludering hovedsakelig er av symbolsk art fremfor å medføre reell påvirkning. Med økt deltagelse ønsker informantene at deres medlemmer i større grad skal bli hørt og derav bedre kunne påvirke, dra nytte av og bidra til Norges «grønne» omstilling.

Forhåpentligvis vil mer inklusjon og samfunnsdeltagelse blant en bredere gruppe individer lede til utforming av infrastrukturer som ikke kun er rettet mot én type kropp. Videre vil økt inkludering skape mer langsiktige og derav klimavennlige løsninger. Som flere informanter belyser, er utviklingen av slike løsninger komplekst og til tider vanskelig. Å møte denne problematikken ved å ha «flere tanker i hodet samtidig» virker imidlertid fundamentalt for å kunne bidra til bærekraftig energiomstilling.

Lenke til rapporten: [Er Norges «grønne» skifte bærekraftig? Opplevelser blant grupper med nedsatt funksjonsevne](#)